

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
วันจันทร์ที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น.
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

~~~~~

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. สถานการณ์ข้าวโลกข้าวไทย

๑.๑ รับทราบสถานการณ์ข้าวโลก ตามที่กระทรวงเกษตรสหรัฐ (USDA) คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ การผลิตข้าวโลก ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๕๐๖.๐๔ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๑.๑๐ ล้านตัน หรือร้อยละ ๐.๒๒ จากปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๕๐๔.๙๔ ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตข้าวในประเทศของผู้ผลิต เช่น จีน บังกลาเทศ ไทย เมียนมา ปากีสถาน บราซิล และกัมพูชา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การบริโภคข้าวโลก ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๕๑๓.๙๙ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๖.๑๓ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑.๒๑ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๕๐๗.๘๖ ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากการบริโภคข้าวในประเทศ เช่น จีน อินเดีย บังกลาเทศ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย เมียนมา บราซิล ไนจีเรีย และสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การค้าข้าวโลก ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๔๗.๐๑ ล้านตัน ลดลง ๐.๙๑ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑.๙๐ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๔๗.๙๒ ล้านตัน เนื่องจากผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ จีน ซาอุดีอาระเบีย เซเนกัล โกดิวัวร์ บราซิล และอินโดนีเซีย มีแนวโน้มนำเข้าลดลง สต็อกข้าวโลก ปลายปี ๒๕๖๔/๖๕ จะอยู่ที่ประมาณ ๑๖๖.๙๘ ล้านตัน ลดลง ๗.๙๔ ล้านตัน หรือร้อยละ ๔.๕๔ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๑๗๔.๙๒ ล้านตัน โดยจีนมีสต็อกข้าวมากที่สุด ปริมาณ ๑๐๙.๔๐ ล้านตัน รองลงมา คือ อินเดีย ๒๓.๔๐ ล้านตัน และไทย ๔.๘๑ ล้านตัน

การส่งออกข้าวไทยเทียบกับประเทศผู้ส่งออกสำคัญ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ **อินเดีย** ส่งออกข้าวได้มากเป็นอันดับ ๑ ของโลก ประมาณ ๑๐.๔๔ ล้านตัน รองลงมาได้แก่ **เวียดนาม** ๓.๕๒ ล้านตัน **ไทย** ๒.๖๑ ล้านตัน **ปากีสถาน** ๑.๘๒ ล้านตัน และ **สหรัฐฯ** ๑.๖๖ ล้านตัน โดยพบว่า **อินเดีย** ปริมาณการส่งออกข้าวมากที่สุดในโลก เนื่องจากราคาข้าวอินเดียต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาค่าระวางที่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับการแข่งขันด้านราคาของผู้ส่งออกข้าวในเอเชีย และผู้นำเข้าข้าวในแอฟริกาที่มีสต็อกข้าวในปริมาณมาก ส่งผลให้ความต้องการข้าวอินเดียเริ่มชะลอตัว **เวียดนาม** ปริมาณการส่งออกข้าวลดลงเนื่องจากจีนนำเข้าข้าวเวียดนามลดลง ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมคาดว่าคำสั่งซื้อข้าวขาวจากมาเลเซียและฟิลิปปินส์เข้ามามากขึ้น เนื่องจากราคาข้าวขาวเวียดนามปรับตัวลดลง **ไทย** ปริมาณการส่งออกลดลง แม้ว่าราคาข้าวขาวของไทยจะต่ำที่สุดในรอบ ๒ ปี และราคาข้าวหอมปรับตัวต่ำสุดในรอบ ๔ ปี ทำให้มีความต้องการจากผู้นำเข้าในภูมิภาคเอเชียและแอฟริกากลับเข้ามา แต่ปัญหาต้นทุนส่งสินค้าขาดแคลนและค่าระวางปรับตัวสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อความต้องการซื้อของประเทศไทยผู้นำเข้าที่นำเข้าปริมาณไม่มาก **ปากีสถาน** ปริมาณการส่งออกลดลง เนื่องจากจีนนำเข้าข้าวลดลง ประกอบกับผู้นำเข้าข้าวในภูมิภาคแอฟริกาหันไปนำเข้าข้าวจากอินเดียมากขึ้น คาดว่าการส่งออกข้าวของปากีสถานจะชะลอตัวไปจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๔

ราคาข้าวของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ จากสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย (วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔) เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ ราคาข้าวของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ไทย อินเดีย และปากีสถาน ปรับตัวลดลงเนื่องจาก **ไทย** ผลผลิตข้าวนาปรังเข้าสู่ตลาดรวมกับสต็อกข้าวเดิมที่มีปริมาณมากทำให้มีสต็อกข้าวสะสมเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการทั้งในและต่างประเทศลดลง **ปากีสถาน** ความต้องการจากต่างประเทศลดลง ประกอบกับผู้ประกอบการต้องการระบายข้าวออกจากสต็อกเพื่อรองรับผลผลิตข้าวฤดูกาลใหม่ที่คาดว่าจะมีปริมาณมาก และ **อินเดีย** เงินรูป้อ่อนค่า

ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ประเทศไทยส่งออกข้าวขาว เป็นอันดับ ๑ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๕.๙๔ ของปริมาณการส่งออกข้าวไทยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย ร้อยละ ๒๖.๗๓ ข้าวเหนียว ร้อยละ ๒๑.๖๖ ข้าวหอมไทย ร้อยละ ๙.๒๒ ข้าวเหนียว ร้อยละ ๕.๙๙ และข้าวกล้อง ร้อยละ ๐.๔๖ สำหรับตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยอันดับ ๑ คือ ภูมิภาคแอฟริกา คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖๓ ของปริมาณการส่งออกข้าวไทยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภูมิภาคเอเชีย ร้อยละ ๒๘.๑๑ อเมริกา ร้อยละ ๑๓.๘๒ ตะวันออกกลาง ร้อยละ ๙.๖๘ ยุโรป ร้อยละ ๕.๕๓ และโอเชียเนีย ร้อยละ ๓.๒๓

แนวโน้มสถานการณ์การส่งออกข้าวไทย ข้อมูลกรมศุลกากรเดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔ ไทยส่งออกข้าวปริมาณ ๒.๑๗ ล้านตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ ๒๕.๖๘ แม้ว่าราคาข้าวไทยปรับตัวลดลงใกล้เคียงกับคู่แข่งอย่างอินเดียและเวียดนาม แต่อินเดียได้เปรียบด้านการขนส่งโดยมีท่าแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้ประเทศผู้นำเข้าในตลาดแอฟริกา จึงทำให้ไทยเสียส่วนแบ่งตลาดข้าวขาวและข้าวเหนียวให้อินเดีย นอกจากนี้ไทยเผชิญปัญหาขาดตู้ขนส่งสินค้าและค่าระวางปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งนโยบายของประเทศผู้นำเข้าข้าว ทำให้ความสามารถส่งออกข้าวไทยลดลงอาจไม่ถึง ๖ ล้านตันตามเป้า

สถานการณ์การส่งออกข้าวและสถานการณ์ตลาดข้าวในต่างประเทศส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวไทย ปี ๒๕๖๔ ดังนี้ อินโดนีเซีย จะไม่มีการนำเข้าข้าวเพิ่มจนถึงสิ้นปี เนื่องจากปริมาณสต็อกข้าวมีเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศแล้ว ฟิลิปปินส์ ปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวเป็นการชั่วคราว ๑ ปี เพื่อขยายแหล่งนำเข้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากประเทศสมาชิกอาเซียน เวียดนาม ลงนามความตกลงการค้าเสรีกับสหราชอาณาจักร ทำให้สามารถส่งออกข้าวในอัตราภาษีร้อยละ ๐ ปริมาณ ๑๔,๐๐๐ ตัน กัมพูชา วางแผนเจรจาขอให้จีนเพิ่มโควตาการนำเข้าข้าวจากปัจจุบันที่ ๔๐๐,๐๐๐ ตัน เป็น ๕๐๐,๐๐๐ ตัน สหราชอาณาจักร ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างสหราชอาณาจักรกับออสเตรเลียระบุว่าจะ ออสเตรเลียสามารถส่งออกข้าวไปสหราชอาณาจักรได้โดยไม่มีภาษีนำเข้าสำหรับโควตาข้าวสารเมล็ดยาวปริมาณ ๑,๐๐๐ ตัน และจะลดภาษีนำเข้าข้าวข้าวสารเมล็ดสั้นและเมล็ดกลางลง และ มาเลเซีย มีแนวโน้มนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มมากขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังของปี ๒๕๖๔ เนื่องจากราคาข้าวไทยลดลงมาอยู่ในระดับที่ผู้บริโภคมีกำลังซื้อได้ โดยปริมาณคำสั่งซื้อข้าวจากไทยเริ่มเพิ่มมากขึ้นในช่วง ๑ - ๒ เดือนที่ผ่านมา

๑.๒ รับทราบสถานการณ์ข้าวไทย ตามที่กระทรวงเกษตรสหรัฐ (USDA) คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ การผลิตข้าวไทย ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๑๙.๔๘ ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น ๐.๐๖ ล้านตันข้าวสาร หรือร้อยละ ๐.๓๑ จากปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๑๙.๔๒ ล้านตันข้าวสาร โดยคาดว่าเดือนมิถุนายน - สิงหาคม จะมีปริมาณน้ำฝนสูง ส่งผลให้บางพื้นที่มีปริมาณฝนเพียงพอต่อการเพาะปลูก การบริโภคข้าวไทย ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๑๑.๙๗ ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น ๐.๓๘ ล้านตันข้าวสาร หรือร้อยละ ๓.๒๘ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๑๑.๕๙ ล้านตันข้าวสาร ซึ่งทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา การส่งออกข้าวไทย ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะมีประมาณ ๖.๕๐ ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น ๐.๗๐ ล้านตันข้าวสาร หรือร้อยละ ๑๒.๐๗ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่คาดว่าจะส่งออกได้ปริมาณ ๕.๘๐ ล้านตันข้าวสาร สต็อกข้าวไทย ปลายปี ๒๕๖๔/๖๕ จะอยู่ที่ประมาณ ๔.๘๑ ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น ๐.๓๐ ล้านตันข้าวสาร หรือร้อยละ ๖.๖๕ จากปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่มีปริมาณ ๔.๕๑ ล้านตันข้าวสาร

การเพาะปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รอบที่ ๑ จำนวน ๖๐.๒๕ ล้านไร่ ผลผลิต ๒๕.๒๕ ล้านตันข้าวเปลือก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดการณ์ ปี ๒๕๖๔/๖๕ มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี ๖๑.๙๖ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๐.๑๕ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๕๘.๗๖ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๒.๓๕ และผลผลิต ๒๖.๐๓ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๔.๕๘ รอบที่ ๒ จำนวน ๖.๖๒ ล้านไร่ ผลผลิต ๓.๙๔ ล้านตันข้าวเปลือก ขณะนี้ปลูกข้าวแล้ว ๖.๒๗ ล้านไร่ โดยสามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ในการวางแผนรอบที่ ๒ หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นโดยจะมีการทบทวนโครงการลดรอบการปลูกข้าวก่อนฤดูกาลเพาะปลูกข้าวรอบที่ ๒

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ รอบที่ ๑ ขึ้นทะเบียนแล้ว ๓,๖๒๙,๘๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙๑ ของเป้าหมาย ๔,๖๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๔๙.๐๑ ล้านไร่

สถานการณ์ด้านราคา ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาปรับตัวลดลง เนื่องจากการส่งออกชะลอตัว ข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว และข้าวเปลือกเจ้า ราคาปรับตัวลดลง เนื่องจากมีผลผลิตข้าวนาปรัง ปี ๒๕๖๔ ออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับโรงสียังคงมีสต็อกข้าวที่รับซื้อไว้ในช่วงฤดูนาปี และการส่งออกข้าวชะลอตัว และข้าวเปลือกปทุมธานี มีราคาทรงตัว อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว และข้าวเปลือกเจ้า แม้จะปรับตัวลดลงจากเดือนที่ผ่านมา แต่ราคายังอยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเทียบกับ ๒ ปีก่อน (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓) เนื่องจากช่วงปีดังกล่าวประสบปัญหาภัยแล้งส่งผลให้ผลผลิตน้อยและราคาสูงกว่าปกติ

แนวโน้มสถานการณ์ด้านราคาข้าว ปัจจัยบวก ได้แก่ ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าลง ปัจจัยลบ ได้แก่ (๑) ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (๒) สถานการณ์โควิด-๑๙ ซึ่งส่งผลให้การบริโภคลดลงทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ เนื่องจากนักท่องเที่ยวลดลง ร้านอาหาร ไม่สามารถเปิดทำการได้ตามปกติ การงดจัดงานเทศกาลต่างๆ (๓) โรงสีขาดสภาพคล่อง (๔) การส่งออกชะลอตัว จากต้นทุนการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ค่าระวางเรือปรับตัวสูงขึ้น และปัญหาการจัดการตู้คอนเทนเนอร์

๑.๓ รับทราบการแก้ไขปัญหาคูคอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ โดยในการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนด้านการพาณิชย์ (กรอ.พาณิชย์) เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายใน และกรมการค้าต่างประเทศหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุป ดังนี้

๑) ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ไม่ขาดแคลน ซึ่งจากสถิติของกรมศุลกากรที่ผ่านมา มีจำนวนตู้สินค้าเข้ามาในประเทศไทยมากกว่าตู้สินค้าที่ส่งออก ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑๒๐,๐๐๐ ตู้

๒) อนุญาตให้เรือใหญ่ขนาด ๔๐๐ เมตร สามารถเข้าเทียบท่าเรือแหลมฉบังได้เป็นระยะเวลา ๒ ปี ส่งผลให้มีตู้คอนเทนเนอร์เปล่าเข้ามาหมุนเวียนในประเทศเพิ่มขึ้น โดยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน ๒๕๖๔ มีตู้เปล่าเพิ่มขึ้นประมาณ ๔๐,๐๐๐ ตู้ สำหรับเรือขนาด ๔๐๐ เมตร และเรือขนาดใหญ่เกิน ๓๐๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๔๐๐ เมตร จะเข้ามาช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๔ อีก ๔ ลำ จะมีตู้เข้ามาเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๓,๐๐๐ ตู้

๓) สำหรับค่าระวางเรือที่ปรับตัวสูงขึ้นทั่วโลกในขณะนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มีการเจรจากับสายเรือที่มีการขึ้นค่าธรรมเนียม Bill of Lading (B/L) ให้ลดค่าธรรมเนียม B/L ซึ่งสายเรือได้ลดคงเหลือประมาณ ๕๐๐ บาท ต่อ ๑ B/L (Shipment) ซึ่งได้มอบหมายให้ (๑) SME ที่เป็นผู้ส่งออกรายเล็กรวมตัวกันเข้าพื้นที่ระวางเรือเพื่อลดค่าใช้จ่าย และ (๒) กรมการค้าต่างประเทศหารือกับผู้ส่งออกข้าวเพื่อรวมตัวกันเข้าพื้นที่ระวางเรือหรือเจรจานำเรือเข้ามารับสินค้าเป็นกรณีพิเศษ

๒. การกำหนดความต้องการใช้ข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕

๒.๑ รับทราบผลการประชุมหารือโดยกรมการค้าภายใน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ กำหนดความต้องการใช้ข้าว (Demand) ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ รวมปริมาณ ๒๖.๙๑๘ ล้านตันข้าวเปลือก หรือ ๑๗.๔๙๗ ล้านตันข้าวสาร ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๖.๔๙ ซึ่งกำหนดความต้องการใช้ข้าวที่ ๒๘.๗๘๖ ล้านตันข้าวเปลือก หรือ ๑๘.๗๑๑ ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากเศรษฐกิจชะลอตัวจากสถานการณ์โควิด-๑๙ รวมทั้งปัญหาค่าเงินบาทและการขนส่ง ขณะที่ความต้องการใช้ข้าวเพื่อการบริโภคภายในประเทศทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาประมาณ ๑๐ ล้านตันข้าวสาร ซึ่งความต้องการใช้ข้าว (Demand) จำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

๑) เพื่อการบริโภคภายในประเทศ ปริมาณรวม ๑๐.๖๑๐ ล้านตันข้าวสาร หรือ ๑๖.๓๒๓ ล้านตันข้าวเปลือก ประกอบด้วย บริโภคทั่วไป ปริมาณรวม ๖.๒๘๔ ล้านตันข้าวสาร หรือ ๙.๖๖๘ ล้านตันข้าวเปลือก และเพื่ออุตสาหกรรม ปริมาณรวม ๔.๓๒๖ ล้านตันข้าวสาร หรือ ๖.๖๕๕ ล้านตันข้าวเปลือก

๒) เพื่อการส่งออก ปริมาณรวม ๖.๐๐๐ ล้านตันข้าวสาร หรือ ๙.๒๓๑ ล้านตันข้าวเปลือก

๓) ใช้ทำเมล็ดพันธุ์ ปริมาณรวม ๑.๓๖๔ ล้านตันข้าวเปลือก

๒.๒ รับทราบผลการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ เห็นชอบการกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว (supply) ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ รวมปริมาณ ๒๙.๑๘๗ ล้านตันข้าวเปลือก ได้แก่ เป้าหมายการผลิตข้าวในฤดูนาปี (รอบที่ ๑) ปริมาณ ๒๕.๒๔๗ ล้านตันข้าวเปลือก และนาปรัง (รอบที่ ๒) ปริมาณ ๓.๙๔๐ ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งเป้าหมายการผลิตข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ มากกว่าความต้องการใช้ข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ ปริมาณ ๒.๒๖๙ ล้านตันข้าวเปลือก จากการปรับเพิ่มเป้าหมายการผลิตข้าวหอมมะลิจาก ๖.๙๗๑ ล้านตันข้าวเปลือก เป็น ๙.๒๔๐ ล้านตันข้าวเปลือก เนื่องจากการปลูกข้าวหอมมะลิเป็นวิถีชีวิตของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปลูกได้ปีละ ๑ ครั้ง และมักประสบปัญหาภัยธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่เป็นการปลูกไว้บริโภคเพื่อความมั่นคงทางอาหาร ส่วนที่เหลือจะนำออกจำหน่าย รวมทั้งเป้าหมายการผลิตที่เพิ่มดังกล่าวยังเป็นการเผื่อเหลือเผื่อขาดอีกด้วย สำหรับข้าวชนิดอื่นๆ คงเป้าหมายการผลิตข้าวเท่ากับปริมาณความต้องการใช้ข้าว

๓. ความคืบหน้าผลการดำเนินมาตรการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว และมาตรการคู้ชุนาน ปี ๒๕๖๓/๖๔

๓.๑ รับทราบผลการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๖๔ รอบที่ ๑ คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้พิจารณากำหนดราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงและการชดเชยส่วนต่างราคาตามโครงการประกันรายได้ฯ ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๓๐ งวด ณ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจ่ายเงินชดเชยให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๔.๖๘๘ ล้านครัวเรือน วงเงิน ๔๘,๑๗๖.๙๑ ล้านบาท โดยวงเงินชดเชยคงเหลือจำนวน ๑,๓๓๒.๙๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๓๑ ของวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ (๔๙,๕๐๙.๘๑ ล้านบาท)

๓.๒ รับทราบผลการดำเนินการมาตรการคู้ชุนานโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ณ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ สามารถตั้งอุปทานได้รวม ๕.๔๗ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๕ ของเป้าหมาย (๗.๓๒ ล้านตัน) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ๑) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ๓๑๐,๗๕๔ ราย จ่ายเงินกู้แล้ว ๑๘,๓๒๖.๔๒ ล้านบาท คิดเป็น ๑.๘๑๓ ล้านตันข้าวเปลือก (จากเป้าหมาย ๑.๘๒ ล้านตันข้าวเปลือก) ระบายแล้ว ๑.๕๓๙ ล้านตัน คงเหลือ ๐.๒๗๔ ล้านตัน ๒) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร มีการจ่ายเงินกู้แล้ว ๘๕ ราย วงเงิน ๕,๓๔๙.๓๖ ล้านบาท คิดเป็น ๐.๕๓๒ ล้านตันข้าวเปลือก (จากเป้าหมาย ๑.๕ ล้านตันข้าวเปลือก) และ ๓) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อก ๒๕๖ ราย เป็นข้าวเปลือกรับซื้อจากเกษตรกรรวมทั้งสิ้น ๓.๑๒๗ ล้านตันข้าวเปลือก (จากเป้าหมาย ๔ ล้านตันข้าวเปลือก)

๓.๓ รับทราบผลการดำเนินโครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ วงเงินจ่ายขาดให้แก่เกษตรกร ๕๔,๘๒๘.๐๘ ล้านบาท โดยสนับสนุนเงินช่วยเหลือให้แก่เกษตรกร ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ครัวเรือนละไม่เกิน ๒๐ ไร่ ๕.ก.ส. จ่ายเงินให้แก่เกษตรกรแล้วจำนวน ๔.๖๙๕ ล้านครัวเรือน วงเงิน ๕๓,๘๐๔.๔๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑๓ ของงบประมาณทั้งหมด

๔. ความคืบหน้าการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗

รับทราบความคืบหน้าการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ โดยกรมการค้าภายใน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย และสมาคมโรงสีข้าวไทย จัดทำตารางประสานสอดคล้องกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้พันธกิจ ๔ ด้าน ดังนี้ (๑) ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการตลาดต่างประเทศ (๒) ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการตลาดภายในประเทศ (๓) ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต และ (๔) ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปและนวัตกรรมจากข้าว

๕. ขยายระยะเวลาการขายกรรมธรรม์ประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๔

รับทราบตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รายงานการขยายระยะเวลาลิ้นสุดการขายกรรมธรรม์ประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๔ ที่จะปิดการขายเป็นกลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่ม ๑ จำนวน ๔๒ จังหวัด จากเดิมไม่เกินวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อวงเงินงบประมาณและพื้นที่เป้าหมายตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ดำเนินการขายกรรมธรรม์ประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๔ กลุ่มดังกล่าว จนถึงกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้ว

ทั้งนี้ มอบหมายกระทรวงการคลังนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบต่อไป

๖. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ รอบที่ ๑ และมาตรการคู่ขนาน

๖.๑ เห็นชอบในหลักการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ รอบที่ ๑ ดังนี้

๖.๑.๑ เป้าหมาย ประกันรายได้ข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี และข้าวเปลือกเหนียว ในพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศ ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนประมาณ ๔.๖๘๙ ล้านครัวเรือน

๖.๑.๒ ราคาและปริมาณประกันรายได้ กำหนดราคาและปริมาณประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ ณ ราคาความชื้นไม่เกิน ๑๕% ไม่เกินครัวเรือนละ ๔๐ ไร่ ยกเว้นข้าวเจ้า ไม่เกิน ๕๐ ไร่ เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา โดยชดเชยเป็นจำนวนตัน ในแต่ละชนิดข้าว ดังนี้

ชนิดข้าว	ราคาประกันรายได้ (บาท/ตัน)	ครัวเรือนละไม่เกิน (ตัน)
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	๑๕,๐๐๐	๑๔
ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่	๑๔,๐๐๐	๑๖
ข้าวเปลือกเจ้า	๑๐,๐๐๐	๓๐
ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี	๑๑,๐๐๐	๒๕
ข้าวเปลือกเหนียว	๑๒,๐๐๐	๑๖

กรณีเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า ๑ ชนิด ใช้สิทธิ์ได้ไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิด และเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด

๖.๑.๓ ข้าวอายุสั้น (คุณภาพต่ำ) ที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้ จำนวน ๑๘ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ ๗๕ พันธุ์ซี - ๗๕ พันธุ์ราชินี พันธุ์พวงทอง พันธุ์พวงเงิน พันธุ์พวงเงินพวงทอง พันธุ์พวงแก้ว พันธุ์ข้าวปทุม พันธุ์สามพราน ๑ พันธุ์ ๐๓๙ (อีกชื่อหนึ่งว่าพันธุ์เจ้าพระยา และพันธุ์ PSLCo๒๐๐๑ - ๒๔๐) พันธุ์โพธิ์ทอง พันธุ์ข้าวคลองหลวง พันธุ์มาเลเซีย พันธุ์เตี้ยมาเล พันธุ์ขาวมาเล พันธุ์มาเลแดง พันธุ์เบตง และพันธุ์อีเล็ปรวมทั้งสายพันธุ์อื่นซึ่งพบว่ามีคุณลักษณะเช่นเดียวกับข้าวอายุสั้นที่ระบุนี้

๖.๑.๔ เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับการชดเชย เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ (รอบที่ ๑) กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ปลูกข้าวระหว่างวันที่ ๑ เมษายน - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ยกเว้นภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยกรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียนในแต่ละพื้นที่ให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้ ที่นาแปลงใดแปลงหนึ่งสามารถรับสิทธิประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ รอบที่ ๑ ได้แปลงละ ๑ ครั้ง เท่านั้น เพื่อไม่ให้เป็นการจ่ายเงินซ้ำซ้อน

๖.๑.๕ การคำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่จะได้รับสิทธิในการชดเชย ให้ใช้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรตามที่คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกำหนด ทั้งนี้ กรณีเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า ๑ ชนิด ใช้สิทธิได้ไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิดและเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด

๖.๑.๖ การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง ระยะเวลากำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงทุกวันศุกร์งวดแรกเริ่มวันศุกร์ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ ครอบคลุมถึงเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ และระบุวันคาดว่าจะเก็บเกี่ยวก่อนวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ และประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงงวดสุดท้ายครอบคลุมเกษตรกรที่ระบุวันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวจนถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นผู้พิจารณากำหนดรายละเอียดการดำเนินการให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านการตลาดและการผลิต

๖.๑.๗ การจ่ายเงิน ธ.ก.ส. จ่ายเงินชดเชยเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรงตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดภายใน ๓ วันทำการ นับตั้งแต่วันที่คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงในแต่ละรอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดภาระในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ฯ เกษตรกรไม่ต้องทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส.

๖.๑.๘ วงเงินงบประมาณ ใช้แหล่งเงินทุน ธ.ก.ส. โดยมีวงเงินงบประมาณจ่ายขาด รวมทั้งสิ้น ๘๙,๓๐๖.๓๙ ล้านบาท เป็นค่าชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันเป้าหมายกับราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง วงเงิน ๘๗,๕๓๒.๓๐ ล้านบาท โดยให้ ธ.ก.ส. สรรองจ่ายก่อน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของ ธ.ก.ส. จำนวน ๑,๗๗๔.๐๙ ล้านบาท จำแนกเป็นชดเชยต้นทุนเงินในอัตราร้อยละ ๒.๐๐ (ต้นทุนเงิน ธ.ก.ส. +๑) วงเงิน ๑,๗๕๐.๖๕ ล้านบาท และค่าบริหารจัดการรายละ ๕ บาท จำนวน ๒๓.๔๔ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ และปีถัดๆ ไป

๖.๒ เห็นชอบในหลักการมาตรการคู่ขนาน ดังนี้

๖.๒.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ (ดำเนินการโดย ธ.ก.ส.)

๑) วิธีการ วงเงินสินเชื่อต่อตัน ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อโครงการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ระยะเวลา ๑ - ๕ เดือน เป้าหมาย ๒ ล้านตันข้าวเปลือก โดยกำหนดวงเงินสินเชื่อต่อตันเท่าปีที่ผ่านมา ดังนี้

ข้าวเปลือกหอมมะลิ	ตันละ	๑๑,๐๐๐	บาท
ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่	ตันละ	๙,๕๐๐	บาท
ข้าวเปลือกเหนียว	ตันละ	๘,๖๐๐	บาท
ข้าวเปลือกเจ้า	ตันละ	๕,๔๐๐	บาท
ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี	ตันละ	๗,๓๐๐	บาท

๒) ค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวเปลือก กำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับค่าฝากเก็บ และรักษาคุณภาพข้าวในอัตรา ๑,๕๐๐ บาทต่อตันข้าวเปลือก โดยเกษตรกรที่เก็บข้าวเปลือกในยุ้งฉางตนเอง ได้รับเต็มจำนวน สำหรับสถาบันเกษตรกรที่รับซื้อข้าวเปลือกเข้าโครงการฯ ได้รับในอัตรา ๑,๐๐๐ บาทต่อตันข้าวเปลือก และเกษตรกรผู้ขายข้าวได้รับในอัตรา ๕๐๐ บาทต่อตันข้าวเปลือก

๓) การระบายข้าวเปลือก กรณีที่มีการระบายข้าวเปลือกให้ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายค่าขนย้ายข้าวเปลือกที่ ธ.ก.ส. ตามวงเงินที่สำรองจ่ายและชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส.

๔) ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ และการรับชำระคืนเงินกู้

- ระยะเวลาจัดทำสัญญาเงินกู้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึง วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ (ภาคใต้ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

- กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้นไม่เกิน ๕ เดือนนับถัดจากเดือนรับเงินกู้ และเมื่อกำหนดชำระคืนหากราคาตลาดต่ำกว่าวงเงินสินเชื่อต่อตันสามารถขยายเวลาชำระคืนไม่เกิน ๓ คราวคราวละ ๑ เดือน ภายในระยะเวลาโครงการคือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

- ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๕) วงเงินงบประมาณเป็นเงินจ่ายขาด รวมทั้งสิ้น ๕,๘๕๓.๔๘ ล้านบาท แบ่งเป็นค่าฝากเก็บ ๓,๐๐๐.๐๐ ล้านบาท วงเงินชดเชยจากรัฐบาล ๖๗๒.๐๖ ล้านบาท และกรณีมีการระบายข้าวโครงการฯ รัฐบาลจ่ายคืนและชดเชยให้ ธ.ก.ส. วงเงิน ๒,๑๘๑.๔๒ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ และปีถัดๆ ไป

๖.๒.๒ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ (โดย ธ.ก.ส.)

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และหรือเพื่อการแปรรูป โดย ธ.ก.ส. คิดอัตราดอกเบี้ยจากสถาบันเกษตรกรในอัตรา MLR + ชั้นความเสี่ยง (ปัจจุบัน MLR ร้อยละ ๔.๘๗๕ ต่อปี) สถาบันเกษตรกรรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อปี รัฐบาลรับภาระชดเชยดอกเบี้ยให้สถาบันเกษตรกร ร้อยละ ๓ ต่อปี ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ วงเงินงบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๑๕,๕๖๒.๕๐ ล้านบาท (วงเงินสินเชื่อ ๑๕,๐๐๐.๐๐ ล้านบาท และวงเงินจ่ายขาดเพื่อชดเชยดอกเบี้ย ๕๖๒.๕๐ ล้านบาท) ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ และปีถัดๆ ไป

๖.๒.๓ โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ (โดยกรมการค้าภายใน)

เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการให้เก็บสต็อกในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร เป้าหมายคู่ค้า ๔ ล้านตันข้าวเปลือก เก็บสต็อกไว้อย่างน้อย ๖๐ - ๑๘๐ วัน (๒ - ๖ เดือน) นับแต่วันที่รับซื้อ โดยระยะเวลาเก็บสต็อก ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ (ภาคใต้ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕) ระยะเวลาการเก็บสต็อก ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ และระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓ วงเงินงบประมาณ วงเงินจ่ายขาด ๕๔๐ ล้านบาท โดยให้กรมการค้าภายในขอรับจัดสรรงบประมาณจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่อไป

๖.๒.๔ โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ (โดย ธ.ก.ส.)

สนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๔/๖๕ กับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยนำข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการขึ้นทะเบียนส่งให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ เพื่อดำเนินการจ่ายเงินให้เกษตรกรในอัตราไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ไม่เกินครัวเรือนละ ๒๐ ไร่ หรือไม่เกินครัวเรือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาการจ่ายเงินให้เกษตรกร ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ วงเงินงบประมาณจ่ายขาด รวมทั้งสิ้น ๕๔,๙๗๒.๗๒ ล้านบาท (วงเงินจ่ายขาดให้เกษตรกร ๕๓,๘๗๑.๘๔ ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของ ธ.ก.ส. ๑,๑๐๐.๘๘ ล้านบาท ชดเชยต้นทุนเงิน ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ ๒.๐๐ (ต้นทุนเงิน ธ.ก.ส. + ๑)) ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ และปีถัดๆ ไป

๖.๓ รับทราบความเห็นของผู้แทนกระทรวงการคลัง ดังนี้

๖.๓.๑ การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและมาตรการคู้ชาน ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ มีการมอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในฐานะหน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้จากการดำเนินการนั้น ซึ่งมีลักษณะเข้าข่ายตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ) โดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดอัตราชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ต้องมียอดคงค้างทั้งหมดรวมกันไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งปัจจุบันภาระที่ต้องชดเชยตามมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ ซึ่งรวมถึงโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว มียอดคงค้างทั้งหมดรวมกันอยู่ที่ร้อยละ ๒๙.๘๔ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการและมาตรการที่กระทรวงพาณิชย์เสนอในครั้งนี้

๖.๓.๒ นโยบายประกันรายได้เป็นนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาซึ่งผูกพันต่อรัฐบาล ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ สามารถจัดทำโครงการและเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามขั้นตอนปกติได้เพราะเป็นโครงการ ที่กระทรวงพาณิชย์มีการวางแผนล่วงหน้าและดำเนินการเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ สำหรับโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและมาตรการคู้ชาน ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ กระทรวงพาณิชย์อาจพิจารณาเลือกโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและมีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการในช่วงนี้อย่างแท้จริง เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่อไป

๖.๓.๓ การที่ ธ.ก.ส. ได้รับมอบหมายให้สำรองจ่ายเงินเพื่อดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่มีลักษณะเข้าข่ายตามมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้จากการดำเนินการในภายหลังนั้น ทำให้ปัจจุบัน ธ.ก.ส. มียอดลูกหนี้รอการชดเชยของรัฐบาลเฉพาะในส่วนของต้นเงินอยู่ที่ประมาณ ๕๔๒,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งในกรณีที่ ธ.ก.ส. ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อชดเชยต้นเงินดังกล่าวแบบเต็มจำนวน จะทำให้มีดอกเบี้ยเกิดขึ้นจากต้นเงินดังกล่าว และรัฐบาลต้องใช้งบประมาณเพื่อจ่ายชดเชยในส่วนของดอกเบี้ยอยู่ที่ประมาณ ๙,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ควรพิจารณาจัดทำโครงการและเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามขั้นตอนปกติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโครงการที่เป็นการอุดหนุนหรือจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรโดยตรงที่ไม่ใช่โครงการสินเชื่อ เพื่อไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่จำเป็น

ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงบประมาณให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หากโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะเปลี่ยนเป็นให้กระทรวงพาณิชย์เสนอขอรับงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจะต้องใช้งบกลางที่มีทั้งหมดมาใช้จ่ายในส่วนนี้ และจะไม่เพียงพอในการใช้จ่ายด้านอื่นๆ อีกทั้ง ยังเป็นการเปลี่ยนรูปแบบวิธีและหน่วยดำเนินงาน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนสาระสำคัญของโครงการฯ

๖.๔ มอบหมายกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาภาระงบประมาณในการนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยพิจารณาการขออนุมัติงบประมาณในรายโครงการและช่วงระยะเวลาให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง และให้ทันต่อระยะเวลาที่ข้าวเปลือก ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๔/๖๕ จะออกสู่ตลาด เพื่อดูแลเกษตรกรชาวนาให้ได้รับหลักประกันรายได้และรักษาเสถียรภาพราคาตลาด และให้กระทรวงพาณิชย์ในฐานะฝ่ายเลขานุการนบข. นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๗. งบประมาณโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

๗.๑ รับทราบสรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ อนุมัติเงินชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าว **มูลค่าชดเชยรวมทั้งสิ้น ๒๐,๙๘๐,๓๕๖.๒๒ บาท** จำแนกเป็น ๑) **ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑** มูลค่าชดเชยดอกเบี้ย ๕,๗๙๐,๘๒๑.๙๑ บาท และ ๒) **ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒** มูลค่าชดเชยดอกเบี้ย ๑๕,๑๘๙,๕๓๔.๓๑ บาท ซึ่งยังไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๗.๒ รับทราบตามที่กรมการค้าภายในได้มีหนังสือถึงสำนักงบประมาณ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ เพื่อขอรับจัดสรรเงินงบประมาณจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น **จำนวน ๒๐,๙๘๐,๓๕๖.๒๒ บาท** และสำนักงบประมาณ มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งว่านายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบให้กรมการค้าภายในดำเนินการตามแนวทางเดียวกับโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ที่ใช้จ่ายจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกเพิ่มเติม **จำนวน ๒๐,๙๘๐,๓๕๖.๒๒ บาท**

๗.๓ เห็นชอบให้กรมการค้าภายในขอรับจัดสรรเงินจำนวน **๒๐,๙๘๐,๓๕๖.๒๒ บาท** จากกองทุนรวม-**เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร** เป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ จำนวน ๕,๗๙๐,๘๒๑.๙๑ บาท และปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ จำนวน ๑๕,๑๘๙,๕๓๔.๓๑ บาท ที่คณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกอนุมัติแล้ว

๘. โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร ระยะที่ ๒ (๒๕๖๕ – ๒๕๖๘)

๘.๑ รับทราบผลการดำเนินการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร ระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ดังนี้ ๑) การจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย (MOU) ระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ ปี ๒๕๖๐/๖๑ – ๒๕๖๓/๖๔ รวมประมาณการผลผลิตที่จะขายทั้งสิ้น ๑๔๒,๙๑๖.๔๑ ตัน ปริมาณข้าวที่ซื้อขายจริง ๑๙,๘๖๘.๓๕ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙๐ ๒) การจัดสรรโควตาส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรป (EU) ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ – ๒๕๖๓/๖๔ ผู้ประกอบการที่ได้รับการจัดสรรโควตา ๓๓ ราย ปริมาณที่จัดสรร ๘,๙๐๐ ตัน ปริมาณที่ใช้สิทธิส่งออก ๕,๙๑๖.๗๙ ตัน (ปี ๒๕๖๓/๖๔ อยู่ในระหว่างการใช้สิทธิ) และ ๓) การสนับสนุนเงินชดเชยดอกเบี้ย อัตราร้อยละ ๓ ไม่มีผู้ประกอบการค้าข้าวขอรับสนับสนุน

๘.๒ เห็นชอบโครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๘ วงเงินงบประมาณ ๑๔๖ ล้านบาท โดยมีมอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP การรับรองข้าวอินทรีย์ตามมาตรฐานอินทรีย์ของประเทศผู้ซื้อ การจัดสรรโควตา EU เพื่อเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ ๑,๗๐๐ ตันต่อปี การทำตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ รวมทั้งการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำต่อไป

๙. ขอยายระยะเวลาโครงการข้าวตามนโยบายของรัฐบาล

๙.๑ รับทราบปริมาณข้าวคงเหลือตามโครงการของรัฐบาล โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๒ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๕ โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ และโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๓๑๕,๒๘๙.๕๘๒ ตัน จำแนกเป็น ๑) องค์การคลังสินค้า (อคส.) ปริมาณ ๒๓๓,๕๗๘.๐๒๐ ตัน จำแนกเป็น จำหน่ายแล้วอยู่ระหว่างรับมอบ ๕๖,๙๗๗.๔๒๙ ตัน และจำหน่ายแล้วผู้ซื้อปฏิเสธการรับมอบ หรือเจ้าของคลังยึดหน่วง ๑๗๖,๖๐๐.๓๖๕ ตัน และ ๒) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ปริมาณ ๘๑,๗๑๑.๕๖๒ ตัน จำแนกเป็น จำหน่ายแล้วอยู่ระหว่างรับมอบ ๑๐,๔๑๑.๖๔๒ ตัน และอยู่ระหว่างดำเนินการระบาย ๗๑,๒๙๙.๙๒๐ ตัน

๙.๒ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาโครงการข้าวตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้ (๑) โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๑ (๒) โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ (๓) โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๒ (๔) โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ (๕) โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๕ (๖) โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ และ (๗) โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ จากสิ้นสุดระยะเวลาโครงการฯ “จากสิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๖๔ เป็นสิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๖๕”

๙.๓ มอบหมาย อคส. และ อ.ต.ก. เร่งรัดดำเนินการระบายข้าวคงเหลือรวมทั้งการดำเนินการทางกฎหมายเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และปิดบัญชีโครงการฯ ให้แล้วเสร็จภายใน เดือนกันยายน ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ให้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการให้ฝ่ายเลขานุการทราบเป็นประจำ ทุกเดือนเพื่อรายงาน นบข. ต่อไป

~~~~~

ฝ่ายเลขานุการ นบข.
กรมการค้าภายใน
สิงหาคม ๒๕๖๔